

ת"פ 18287/06/12 - מדינת ישראל נגד רנאן אנרגיה והשקעות בע"מ, ח.פ,סלים חליפה,,דלקן הצפון חברה ישראלית לשיווק דלקים בע"מ,דלקנית חברה ישראלית לשיווק דלקים בע"מ.

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 18287-06-12 מדינת ישראל נ' רנאן אנרגיה והשקעות בע"מ ואח'

בפני כב' סגנית הנשיא, השופטת אורית קנטור

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשמים

1. רנאן אנרגיה והשקעות בע"מ, ח.פ.

2. סלים חליפה,

3. דלקן הצפון חברה ישראלית לשיווק דלקים בע"מ

4. דלקנית חברה ישראלית לשיווק דלקים בע"מ.

ב"כ המאשימה - מתמחה מר סולומון ועו"ד נועה דיסגני-אייל

ב"כ הנאשמים - עו"ד אברהים חורי

הנאשם 2 -נוכח

גזר דין

עובדות:

1. הנאשמים הורשעו על פי הודאתם, לאחר ניהול הוכחות חלקי, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות על פי הפירוט להלן, במסגרת ת.פ 18287-06-12 (להלן: "התיק העיקרי"). על פי הסדר הטיעון, הנאשמים הודו בעובדות כתב אישום מתוקן, הורשעו, טענו לעונש באופן חופשי, כשהסניגור ביקש להפנות את נאשם 2 אל שירות המבחן תוך בקשה להתייחס לביטול הרשעתו של נאשם 2 בדיעבד ותוך הצגת מסמכים לעניין זה. במקביל, עמדה המאשימה על הרשעתו של נאשם 2.

2. במסגרת האישום הראשון, הורשעו הנאשמים ב-4 עבירות של מסירת ידיעה כוזבת או דו"ח הכולל ידיעה כאמור לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 (להלן: "חוק מס ערך מוסף").

ל פי עובדות אישום זה, נאשמת 1 הייתה בעלת רישיון יצרן דלק ועסקה בסחר בדלקים ונאשם 2 היה בעל מניות בה ומנהלה הפעיל. נאשמת 1, באמצעות נאשם 2, הייתה חייבת בדיווח ובתשלום מס ערך מוסף במועדים ובדרך שנקבעו בחוק ובתקנות וכן הייתה זכאית לנכות מן המס שהיא חייבת בו את התשומות כאמור בסעיף 38 לחוק מס ערך מוסף.

במהלך השנים 2010-2011 ביצעה נאשמת 1 באמצעות נאשם 2 עסקאות וסיפקה דלקים ללקוחותיה, הוציאה בגינן חשבוניות מס, אך לא דיווחה לרשויות המס בדוחות התקופתיים שהגישה על מלוא העסקאות החייבות במס מלא ולא שילמה את מלוא המס בגין עסקאותיה אלה כנדרש על פי

חוק. בעשותם כן, נמנעו הנאשמים מהגשת דוחות תקופתיים לרשויות המס, המשקפים את פעילותה העסקית הנכונה ומתשלום מס העסקאות הנובע ממנה. סך העסקאות אשר הנאשמים נמנעו מתשלומן לרשויות המס מגיע לכדי 1,024,578 ₪ קרן מס.

3. במסגרת האישום השני, הורשעו הנאשמים ב-13 עבירות לפי סעיף 117(א)(3) לחוק מס ערך מוסף- מסירת ידיעה לא נכונה או לא מדוייקת בלא הסבר סביר או מסירת דו"ח או מסמך אחר הכוללים ידיעה כאמור.

על פי עובדות אישום זה, נאשמת 1 כיצרנית דלק, הייתה חייבת בתשלום מס בלו על המוצרים שהיא רוכשת מספקיה, כנדרש על פי החוק הבלו על הדלק, תשי"ח-1958. מהחקירה אשר התנהלה על ידי המאשימה עלה כי נאשמת 1, באמצעות נאשם 2, קיזזה סכומי מס השווה לאחוזי המע"מ מסכום הבלו כתשומות, והפחיתה סכומים אלו ממס העסקאות שנאשמת 1 הייתה חייבת לשלטונות המס. עוד עלה מהחקירה, כי בחודש יוני 2010 הגישו הנאשמים שני דוחות תקופתיים בגין אותו חודש, ודרשו בחודש זה מס תשומות ביתר בהיעדר מסמכים בסכום של 1,099,308 ₪. סך התשומות שכללה נאשמת 1 באמצעות נאשם 2 שלא כדין בדוחות המס התקופתיים, מגיע לכדי 10,638,244 ₪ קרן מס.

4. במסגרת האישום השלישי, הורשעו הנאשמים ב-2 עבירות לפי סעיף 117(א)(6) לחוק לפיו לא הגישו במועד דו"ח שיש להגישו לפי חוק זה או התקנות לפיו, לרבות דו"ח שחובה להגיש על פי דרישת מנהל.

על פי עובדות אישום זה, ביקורת חשבונות שנערכה לנאשמת 1 העלתה כי בחודשים 1/12 ו- 2/12, ביצעה נאשמת זו באמצעות נאשם 2, עסקאות שונות והוציאה בגין חשבוניות מס, אך לא דיווחה לרשויות המס על העסקאות שביצעה בחודשים אלה ולא שילמה את המס בגין עסקאותיה כנדרש לפי החוק. סך כל העסקאות אשר הנאשמים נמנעו מתשלומן מגיע כדי 2,127,924 ₪.

5. בנוסף, צורף ת.פ. 15-02-44582, במסגרתו הורשעו הנאשמים בתיק העיקרי וכן- נאשמות נוספות בעבירות לפי הפירוט שלהלן:

6. על פי עובדות האישום הראשון, המתייחס לנאשם וכן לנאשמת 1 בכתב אישום זה, הנאשם היה מנהל פעיל בנאשמת 1 שעיקר עיסוקה היה בשיווק דלקים. בשנות המס הרלוונטיות הסתכמה הכנסתה של נאשמת 1 בסכום כולל של 261,995,136 ₪. הנאשמים היו חייבים להגיש דוחות על הכנסת נאשמת 1, אולם בלי סיבה מספקת לא הגישו במועד את הדוחות כנדרש על פי פקודת מס הכנסה (נוסח חדש), תשכ"א-1961(להלן: "פקודת מס הכנסה") בגין שנות המס 2012-2013. לפיכך, הורשעו הנאשם ונאשמת 1 בכתב אישום זה ב-2 עבירות של אי הגשת דו"ח במועד לפי סעיפים 216(4) ו-224 לפקודת מס הכנסה.

7. על פי עובדות האישום השני, המתייחס לנאשם וכן לנאשמת 2 בתיק זה, הורשעו הנאשמים בעבירות של אי הגשת דו"ח במועד לפי סעיפים 216(4) ו-224 לפקודת מס הכנסה, לאחר שהכנסותיה של הנאשמת לשנת

2013 הסתכמו בסכום של 97,829,733 ₪. הנאשמים, בלא סיבה מספקת לא הגישו במועד דו"ח על הכנסותיה של הנאשמתכנדרש על פי הפקודה והוראותיה בגין שנת המס 2013.

8. על פי עובדות האישום השלישי, הורשעו הנאשמים שבתיק העיקרי ב-2 עבירות לפי סעיף 216(4) ו-224א לפקודת מס הכנסה. על פי עובדות כתב האישום, סך כל הכנסותיה של הנאשמת בשנות המס 2012-2013 הסתכמו בסכום של 246,561,825 ₪. הנאשמים, אשר היו חייבים להגיש דו"ח על הכנסותיה של הנאשמת כנדרש על פי הפקודה והוראותיה לא עשו כן, בלי סיבה מספקת, בגין שנות המס 2012-2013.

9. על פי עובדות האישום הרביעי, הורשע הנאשם בעבירה של אי קיום דרישה הכלולה בהודעה שניתנה על פי הפקודה ולא הגיש במועד דו"ח שנדרש להגיש, בלי סיבה מספקת-לפי סעיף 216(1) לפקודה.

על פי עובדות אישום זה, בהודעה מיום 22/1/2014 נדרש הנאשם על ידי פקיד השומה על פי הוראות סעיף 135 לפקודה, להגיש תוך 120 יום דו"ח על הונו ונכסיו נכון ליום 31/12/2013, אולם הנאשם כאמור בלא סיבה מספקת לא קיים דרישה זו ולא הגיש את הדו"ח במועד.

10. הנאשם הופנה אל הממונה אל עבודות שירות, אשר מצא את הנאשם מתאים לריצוי עבודות שירות.

תסקיר שירות המבחן:

11. שירות המבחן ציין בתסקיר מיום 4/6/2019, כי נאשם 2 בן 74, כיום פנסיונר מתגורר בדליית אל כרמל ואין לחובתו הרשעות קודמות.

12. נאשם 2 מסר לשירות המבחן, כי היו לו רווחים מעטים לאחר שהשכיר 8 תחנות דלק שפעלו לסירוגין, היקף העבודה היה גדול, אך הרווחים מעטים והוא לא הצליח להבין את סיבת הפער. נאשם 2 התייעץ לדבריו עם רואה חשבון לשם הבנה של הפער שנוצר בהכנסותיו, ומשרד רואי החשבון יעץ לו לא לשלם מע"מ עבור הוצאות המס. נאשם 2 פעל לדבריו על פי ההמלצות ולכן נוצרו פערים בדיווחים כמתואר בכתבי האישום. לדברי נאשם 2, הוא עבר את העבירות בתום לב וללא כוונה פלילית במעשיו. הנאשם תיאר כי מזה שש שנים העסקים אינם בבעלותו ומאז הוא לא הסתבך בביצוע עבירות נוספות. הנאשם ביקש סיוע בהליך המשפטי ובסיומו ללא הרשעה נוכח תפיסתו את עצמו כאדם שומר חוק ולאור חששו לשמו הטוב בכפר.

13. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם אינו בעל דפוסי חשיבה והתנהלות עוברת חוק בדרך כלל ולכן לא בא בהמלצה להעמיד את הנאשם בצו מבחן. יחד עם זאת, ציין שירות המבחן כי במקרה זה יהיה נכון להטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף של 150 שעות. שירות המבחן סבור, כי ענישה מוחשית תהווה עבורו גבול ברור למעשיו ופיצוי על הנזק אותו הסב.

14. שירות המבחן הוסיף וציין בהתייחסו לביטול ההרשעה, כי מחד שקל את חומרת העבירות והעובדה כי נוכח גילו והעובדה שנאשם 2 הינו פנסיונר, לא תיגרם פגיעה קונקרטית בחייו במידה ויורשע. מאידך גיסא, שקל שירות המבחן את עברו הפלילי הנקי של נאשם 2, את הכרתו בכך שפעל באופן שגוי ואת דיווחיו כי הרשעה עלולה לפגוע בדימויו העצמי והערכתו העצמית. על כן, המליץ שירות המבחן לבטל את הרשעתו של הנאשם.

טיעוני המאשימה:

15. ב"כ המאשימה בתיק העיקרי, ביקשה שלא לאמץ את המלצות שירות המבחן וציינה, כי הימנעות מהרשעה מהווה חריג והרשעה הינה הכלל. ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה לעניין זה וציינה, כי לא מתקיימים התנאים המצטברים להימנעות מהרשעה היות ואין במקרה דנן פגיעה באפשרות השיקום של הנאשם ובנוסף, מדובר בעבירות חמורות בהן הורשע הנאשם.

לדידה, גם כאשר מדובר במקרים של אנשים נורמטיביים מן השורה, בעלי רקע חיובי ביותר, אשר בחרו לשלוח ידם בכספים השייכים לציבור, יש להרשיעם. ב"כ המאשימה הוסיפה וציינה כי בענייננו, לא נכון יהיה לקבוע כי החשש מפני פגיעה בשמו הטוב של הנאשם מהווה שיקול בלעדי לשם המלצה לאי הרשעה. אי הרשעה בענייננו תהווה עבור הנאשם מינוף להצדקת מעשיו ואי לקיחת אחריות.

16. ב"כ המאשימה טענה, כי מדובר באירוע אחד, עם ערך מוגן אחד שנפגע ומדובר אמנם במספר רב של עבירות, אולם אלה מהווים אירוע מס אחד, לאורך תקופה ארוכה של מעילה בכספי המדינה. למרות מודעותו לביצוע העבירות, המשיך הנאשם לבצען ועובדה זו מהווה שיקול להחמרה בעונשו של הנאשם.

17. ב"כ המאשימה ציינה, כי הערכים המוגנים עליהם באות עבירות המס להגן הם השמירה על יציבות המשק ועל הקופה הציבורית, וכן על עקרונות של שוויון בנטל המס ועל אמון הציבור במערכת גביית המס ובשלטון החוק. עבריו המס גוזל מהקופה הציבורית, פוגע במשק ובכלכלה, ופוגע באינטרס הציבורי-חברתי של נשיאה שוויונית בנטל המס.

18. ב"כ המאשימה הוסיפה וציינה כי לעניין מידת הפגיעה בערכים המוגנים, יש להתייחס לסכום הלא מבוטל של ₪ 13,808,746, מספר העבירות, תקופת הביצוע וסוג העבירות.

19. ב"כ המאשימה הפנתה למדיניות הענישה וביקשה לקבוע כי מתחם העונש ההולם נע בין 20-40 חודשי מאסר בפועל, 6-12 חודשי מאסר על תנאי, קנס הנע בין 5%-10% מהמחדל והתחייבות להימנע מעבירה. על הנאשמת בתיק העיקרי, ביקשה ב"כ המאשימה להטיל קנס.

20. ב"כ המאשימה ציינה, כי הנאשם נטל אחריות באופן חלקי והמחדלים הוסרו באופן חלקי. הנאשם שילם סכום של ₪ 3,152,502 המתייחסים לאישום הראשון והשלישי בתיק העיקרי, אולם הסכום המשמעותי של

10,638,244 ₪ הנובע מהאישום השני לא שולם. לטענת המאשימה מדובר בתשלום זעיר מתוך הסכום שהנאשם החסיר בדיווחיו אותם לא שילם למדינה.

21. לטענת ב"כ המאשימה, מדובר בעבירות שבוצעו בין השנים 2010-2011, אולם כתב האישום הוגש בשנת 2012 ומאז התיק התנהל, כשבמהלך הדיונים היו דחיות רבות מצד הנאשם. על כן, לדבריה חלוף הזמן אינו מהווה משקל רב לזכותו של הנאשם.

22. ב"כ המאשימה ציינה, כי בעבירות כלכליות אין מקום להתחשב בנסיבות אישיות של נאשמים וגם אם כן, משקלן מועט ומכל מקום, יש לתת עדיפות לשיקולי הרתעה וגמול.

23. ב"כ המאשימה ציינה, כי המאשימה התחשבה בגילו של הנאשם וכן בהיעדר עבר פלילי.

24. לאור האמור, ביקשה ב"כ המאשימה לגזור על הנאשם עונש ברף העליון של מתחם העונש ההולם אותו ביקשה לאמץ.

25. ב"כ המאשימה בתיק המצורף ציין, כי לנאשם אין הרשעות קודמות, והמחדלים של נאשמות 1 ו-2 בכתב האישום בתיק המצורף, הוסרו לגמרי, בעוד המחדלים של נאשמת 3- היא הנאשמת בתיק העיקרי, טרם הוסרו.

26. ב"כ המאשימה ציין, כי מדובר במחזורים כ גבוהים ביותר הנאמדים על כ-606 מיליון ₪.

27. ב"כ המאשימה ביקש לקבוע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשי מאסר ל-12 חודשי מאסר.

28. כמו כן ביקש ב"כ המאשימה, כי עונש המאסר יוטל במצטבר ובנוסף יוטלו קנס ומאסר על תנאי. על החברות אשר אינן פעילות ביקש להטיל קנס.

טיעוני ההגנה:

29. ב"כ הנאשמים הגיש ראיות לעונש מטעם ההגנה: חוות דעת נשוא מוצג ת/29 וכן-חוות דעת פסיכיאטרית ומכתב מאת רואה חשבון.

30. ב"כ הנאשמים ציין, כי המחדלים ברובם הוסרו והוגשו הדו"חות. במס הכנסה הוגש הדו"ח, אך מאחר והדו"ח כולל את מס הבלו שעליו קיימת מחלוקת במע"מ, מס הכנסה לא קלט את הדו"ח. הנאשמים ורואה החשבון

עשו את כל המוטל עליהם מבחינת הסרת החדלים.

31. ב"כ הנאשמים ביקש לכבד את המלצת שירות המבחן. לדבריו, הנאשם נטול עבר פלילי, מדובר באדם מן הישוב, שלמד 11 שנות לימוד, התגייס לצבא, עשה שירות צבאי מלא וגם שירות מילואים, התחתן ויש לו 8 ילדים. הנאשם עבד בבנק ושימש כמנהל סניף בנק. הנאשם יצא לפנסיה בגיל קרוב ל-60, ואת כל כספי החיסכון שלו הוא השקיע ב-8 תחנות הדלק שהן חברות בנות של הנאשמות. מדובר ב-8 תחנות דלק שפרנסו כ-30-40 משפחות. כשהתחילה החקירה, הנאשם נכנס למבוי סתום, הוא נושגל מכספי הפנסיה שלו, מהקרקעות שירש מהמשפחה, מביתו הפרטי שהוא חי בו וכיום אין לו פרוטה בכיס.
32. ב"כ הנאשמים הוסיף וציין, כי לא נוהלו הוכחות לשווא, הנאשם לא ניהל הליך סרק וגם התביעה שוכנעה שכתב האישום דרש תיקון שבוצע והפך חלק מהעבירות לעבירות טכניות. ב"כ הנאשמים הדגיש כי התיקון שנעשה הוא מהותי ולא צורני בלבד והדבר מהווה שיקול מכריע בבקשה לבטל את הרשעת הנאשם. לטענת הסניגור, ניהולן החלקי של ההוכחות הוא שהביא לתיקון הסופי וסייע לסיום ההליך. על כן, אין לזקוף לחובת הנאשמים טענה של בזבז זמן, אלא להיפך-הניהול החלקי של ההוכחות היה מוצדק.
33. ב"כ הנאשמים ביקש להתייחס בכובד ראש לניסיונות הרבים גם בהליך הפלילי להגיע להסכמות עם הצד השני על מנת להביא לתיקון של כתב האישום. בסופו של דבר כתבי האישום אכן תוקנו לקולא, והנאשם בסופו של דבר הודה, חסך זמן שיפוטי ועשה ככל שיכול היה על מנת להסיר את המחדלים, גם את אלה שלא הוסרו.
34. מהמסמכים שהוגשו כראיות לעונש עולה, כי הנאשם החל טיפול פסיכולוגי בעקבות הבושה החברתית שנגרמה לו, אך בגלל חסרון כיס לא יכול היה להמשיך בטיפול.
35. ב"כ הנאשמים טען בטיעונו בכתב, כי לא ניתן להפריד את המקרים המפורטים באישומים ויש להתייחס אליהם כמקשה כרונולוגית אחת ושרשרת של אותו מעשה, כלומר תולדה של התנהלות עסקית, ולא ריבוי עבירות.
36. ב"כ הנאשמים נימק מספר שיקולים המצדיקים לטעמו את ביטול הרשעת הנאשם. ראשית, הנאשם לקח אחריות על מעשיו, שיתף פעולה עם הרשויות עוד משלב החקירה ואין מדובר בנאשם מניפולטיבי או מתוחכם, אלא, זוהי היתקלותו הראשונה והיחידה של הנאשם עם רשויות החוק.
37. הנאשם הסיר כמעט את כל המחדלים עד ריקון החברות כולן מנכסיהן ואף תוך ירידה לנכסיו האישיים של הנאשם. אלמנט זה הביא להסרת המחדלים אולם גרם נזק רב לנאשם.
38. ב"כ הנאשמים אף הפנה לתיקון המהותי בכתב האישום כטעם לביטול הרשעתו של הנאשם.

39. בנוסף, הפנה ב"כ הנאשמים להמלצות שירות המבחן והוסיף, כי הנזק העצום שנגרם לנאשם עד כה, וההחמרה במצבו הרפואי והנפשי, עלול להתעצם באם יורשע. שיקול זה עומד מול העובדה שלא יגרם נזק כלשהו לקופה הציבורית באם הרשעתו תבוטל. לכן, במקרה דנן יש להעדיף את טובת הנאשם ומניעת נזק גדול שצפוי לו כתוצאה מהרשעתו.
40. ב"כ הנאשמים העלה בנוסף טענת הסתמכות לפיה הוא עצמו לא היה בעל ידע ולכן התייעץ וסמך על עיצה מקצועית שקיבל.
41. לאור האמור, ביקש ב"כ הנאשמים לבטל את הרשעתו של הנאשם כהמלצת שירות המבחן ולהטיל עליו צו של"צ. לחילופין, ביקש ב"כ הנאשמים, כי אם יוטל מאסר בפועל, שזה לא יעלה על 3 חודשים, בעבודות שירות וביום עבודה מקוצר בן 6 שעות בלבד.
42. הנאשם ביקש לומר בנוסף לדברי הסניגור, כי הוא מאוד מצטער שהדברים הגיעו לידי כך, היו לו 7- עובדים והמשפחות שלהם נפגעו עקב מצבו. לדבריו, הוא שילם בדימוי העצמי שלו והוא לא מאחל לאף אדם לעבור את אשר עבר. הנאשם ביקש להתחשב במה שעבר עליו, ולדבריו הוא סבור ששילם את חובו לחברה ומאמין בבית המשפט.

דין והכרעה:

43. תיקון 113 לחוק העונשין קובע כי העיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה - קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (סעיף 40ב לחוק העונשין, תשל"ז - 1977), על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה, שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כשבתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם (סעיף 40ג לחוק הנ"ל).
44. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים הם הפגיעה בקופה הציבורית כשהערכים המוגנים עליהם באות עבירות המס להגן, הם השמירה על יציבות המשק, על עקרונות של שוויון בנטל המס ועל אמון הציבור במערכת גביית המס ושלטון החוק.
- עברין מס גוזל מהקופה הציבורית, פוגע במשק ובכלכלה ופוגע באינטרס הציבורי חברתי של נשיאה שוויונית בנטל המס.
45. אשר למידת הפגיעה - ניתן לומר כי מדובר ברמת פגיעה בינונית גבוהה בשים לב לסכום הלא מבוטל נשוא כתב האישום בתיק מע"מ - סכום של למעלה מ-13 מיליון ₪, מספר העבירות, תקופת הביצוע

כעולה מכתב האישום בעבירות מס הכנסה - בשנות המס הרלוונטיות הסתכמה הכנסתה של הנאשמת דלקן הצפון בסכום של 261,995,136 ₪, הכנסתה של הנאשמת דלקנית הסתכמה בסכום של 97,829,733 ₪ ואילו הכנסתה של הנאשמת רנאן אנרגיה והשקעות הסתכמה בסכום של 246,561,825 ₪.

46. אשר לנסיבות הקשורות בעבירה -

הנאשם היה בעל המניות ומנהלן הפעיל של הנאשמות הן בתיק מע"מ והן בתיק מס הכנסה.

העבירות נשוא תיק מע"מ נעברו במהלך השנים 2010 עד 2011 כשכתב האישום הוגש לא הרבה לאחר מכן - בחודש יוני 2012.

העבירות נשוא תיק מס הכנסה נעברו ביחס לשנות המס 2012 - 2014.

כתב האישום תוקן במסגרת הסדר טיעון באופן שבאישום מספר 2 בתיק מע"מ שונו העבירות מעבירות בניגוד לסעיף 117(ב)(5) ו-117(ב)(8) שהינן עבירות פשע, לעבירות בניגוד לסעיף 117(א)(3) שהינן עבירות מסוג עוון - מדובר במוצג במ/1 מיום 21/2/19.

לאחר שתוקן כתב האישום, הודו הנאשמים בעובדות כתב האישום המתוקן והורשעו הן בעבירות נשוא כתב האישום המתוקן והן בעבירות נשוא תיק הצירוף - עבירות בניגוד לפקודת מס הכנסה.

הנאשמים הודו בעובדות כתב האישום כמפורט בפרק העובדות לגזר דין זה.

47. אשר למדיניות הענישה - הצדדים הפנו לפסיקה התומכת בטיעוניהם.

בתי המשפט בפסיקתם הדגישו את החומרה היתרה שיש לייחס לעבירות בניגוד לדיני המיסים וצינו כי אין להקל בעונשם של עברייני מס הגוזלים את כספי הציבור, יוצרים דמורליזציה בקרב ציבור משלמי המיסים וגורמים במעשיהם נזק רב למדינה.

בע"פ 519/89 אשר נ' מדינת ישראל נאמר על ידי כב' השופט המשנה לנשיא אור "שבמס ערך מוסף עסקינן המדובר הוא בכספים שלמעשה קיבל הנישום והוא מחזיקם בידו על מנת להעבירם לשלטונות המס. מי אשר נוטל למעשה מכספים אלה, המגיעים לאוצר המדינה, ובעזרת דיווחים שאינם אמת מחזיקם בידו ומשתמש בהם לתועלתו- מן הראוי שהעונש לגביו יביע את הפסול שבמעשהו ויהיה בו כדי

להרתיע אחרים בפני מעשים דומים".

בפסיקה נקבע כי אין להבדיל בין מי שגוזל את כספי הפרט למי שגוזל כספי ציבור ועל כן יש להחמיר בעונשם של מורשעים בעבירות מס אשר לא הסירו את כל המחדלים שכן בהסרת כל המחדלים יש משום ביטוי לחרטה כנה ואמיתית של הנאשם.

נקבע עוד כי אין במצוקה כלכלית של נאשמים ובנסיבות אישיות כדי להצדיק את ביצוע העבירות והאינטרס הציבורי להחמיר בענישה גובר על האינטרס האישי גם כאשר מדובר בהרשעה ראשונה, שכן כפי שקבע בית המשפט העליון כי: "עבירות המס הכלכליות הפכו בשנים האחרונות להיות רעה חולה, ומכאן שיש מקום ליתן לכך משקל בענישה מן הפן ההרתעתי. כך שבבוא בית המשפט לגזור את דינו של אדם אשר הורשע בעבירות מסוג זה, לא יתן משקל לנסיבות אישיות ולמצוקה כלכלית". (ע"פ 6474/03 יוסף מלכה נ' מדינת ישראל).

הפסיקה קבעה כי יש לגזור על עבירות כגון אלה מאסר לריצוי בפועל, שכן "בהטלת עונשי מאסר אלה מביעה החברה המאורגנת את סלידתה מהתנהגותם העבריינית של מעלימי המס ומטביעה עליהם אות של קלון. ידעו נא עברייני הצווארון הלבן כי צווארונם של עושה העבירה הזו אינו "לבן" והרי הוא כצווארנו של כל פורץ ושודד, שהאחד שודד את קופתה של המדינה והאחד שודד את קופתו של הפרט", (ע"פ 344/80 לא פורסם - כפי שמאוזכר בע"פ 624/80 חברת וייס ארנסט בע"מ נ' מדינת ישראל).

וכן נקבע כי "כאשר עסקינן בעברייני מס, אשר תקוותם להפיק רווח כספי חשוב להטיל לצד הקנס גם עונש של מאסר בפועל למען ידע העברייני שאין החוטא יוצא נשכר" (רע"פ 3137/04 חג'אג' נ' מדינת ישראל).

לסוגיית הסרת המחדל חשיבות רבה בעת גזירת הדין באשר יש בה להשיב את כספי הגזילה לקופת אוצר המדינה. בעפ"ג 14-01-47301 רשות המיסים היחידה המרכזית איזור מרכז ותיקים מיוחדים נ' פ.מ.מ בע"מ נאמר כי:

"... הסרת המחדל הינה הביטוי האולטימטיבי ללקיחת אחריות ולהכרה בחטא, לצד הפן האופרטיבי והמעשי שיש בה, דהיינו השבת הנזק באופן שהקופה הציבורית קיבלה בחזרה מה שנגרע ממנה. בתי המשפט מאז ומעולם התחשבו בנימוק זה לעניין ההקלה בעונש. אין בכך כמובן כדי למעט מחומריתה של העבירה, אולם יש בכך כדי להשליך על הענישה. תיקון 113 העומד במוקד הדיון הכיר גם הוא בחשיבות הסרת המחדל. אנו מפנים לסעיף 40"א(5) המונה בין הנסיבות שבהם רשאי בית המשפט להתחשב בעניין העונש ואשר אינם קשורות לביצוע העבירות, גם את "מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה"."

48. בהתחשב איפוא בעיקרון ההלימה, בערכים החברתיים שנפגעו, במידת הפגיעה באותם ערכים,

בנסיבות הקשורות בעבירה ובמדיניות הענישה, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם נע בין 9 לבין 24 חודשי מאסר בפועל.

49. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה -

הנאשמים הודו בהזדמנות הראשונה בעבירות על פקודת מס הכנסה והמחדלים נשוא כתב אישום זה הוסרו במלואם.

הנאשמים בשלב מוקדם של ההליך הודו גם בעבירות נשוא האישום הראשון והשלישי של כתב האישום בעבירות מע"מ וכפרו בעובדות האישום השני.

לעניין זה לא אזקוף לחובתם של הנאשמים את התמשכות ההליכים, שכן בסופו של דבר דווקא לאור ניהול ההליכים ולאחר שהעיד עד תביעה מספר 3 (שכפי שציינתי בפרוטוקול היה אמור להקרא כעד הגנה ולא כעד תביעה ומחדל זה נזקף לחובת המאשימה), תוקן כתב האישום באופן משמעותי לקולא, כשעבירות הפשע באישום השני הומרו לעבירות עוון.

עם זאת המחדלים נשוא כתב האישום בתיק העיקרי הוסרו אך בחלקם כשהנאשם שילם סכום של למעלה מ-3 מיליון ₪ המתייחס למחדלים נשוא האישום הראשון והשלישי, אך הסכום הנובע מהאישום השני לא שולם עד היום.

הנאשם יליד 1945, דהיינו כבן 74 שנים, ללא עבר פלילי מכל סוג שהוא, עבד בעבר כמנהל סניף בנק, ומדובר באזרח נורמטיבי שתרום למדינה. הנאשם בעל משפחה ומצבו הבריאותי אינו תקין כיום.

הנאשם טען כי התייעץ ופעל בהתאם לעצות אנשי המקצוע - הן רו"ח והן עו"ד שהוא גם יועץ מס, ועובדה זו עלתה גם תוך כדי ניהול ההוכחות.

לדברי הסניגור הנאשם השקיע את כל כספי הפנסיה והחסכון שלו ב-8 תחנות דלק שפרנסו משפחות, ולאחר שהחלה החקירה נושל הנאשם מכספי הפנסיה שלו, מהקרקעות שירש ומביתו הפרטי. כיום מצבו הבריאותי של הנאשם קשה.

50. בהתאם להוראת סעיף 40' לחוק העונשין רשאי בית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם אם מצא בית המשפט כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש כי ישתקם.

הסניגור ביקש כי בית המשפט יאמץ את המלצות שירות המבחן ויבטל את הרשעתו של הנאשם, אולם

אין באפשרותי לקבל בקשה זו לאור ריבוי העבירות, תדירותן וחומרתן. עם זאת הגם ששירות המבחן לא המליץ על העמדת הנאשם בצו מבחן, לאור ההתרשמות כי אין מדובר באדם בעל דפוסי חשיבה והתנהלות עברייניים, אני רואה באמור בתסקיר עילה המצדיקה לטעמי חריגה ממתחם העונש ההולם בשל העובדה כי הן מהתסקיר והן מטיעוני הסניגור, עולה כי הנאשם השתקם.

אין באפשרותי גם לאמץ את ההמלצה בדבר צו של"צ בהיקף של 150 שעות, שוב לאור חומרת העבירות, תדירותן וריבויין, אך בכוונתי לגזור עונש מאסר שרוצה בעבודות שירות, לאחר שהנאשם נמצא מתאים לרצות עבודות שירות בחוות דעת ממונה שהתקבלה בעניינו.

51. בהתחשב בכל הנ"ל אני גוזרת על הנאשמים את העונשים דלקמן:

אני דנה את הנאשם 2 למאסר בן 6 חודשים, אותו ירצה בעבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה, בעמותת שווים ברח' עתלית 3 חיפה.

לבקשת הסניגור - ישקול הממונה אם ניתן לצמצם במקצת את מספר השעות לאור גילו של הנאשם ומצבו הבריאותי, כך שלא יעלו על 6 שעות ביום.

אני דנה את הנאשם 2 למאסר על תנאי לתקופה של 9 חודשים למשך שלוש שנים והתנאי הוא כי לא יעבור עבירה מסוג פשע בניגוד לפקודת מס הכנסה ולחוק מע"מ.

אני דנה את הנאשם 2 לתשלום קנס בסך 100,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים רצופים ושווים החל בתום 30 יום מיום שיסיים לרצות את עבודות השירות.

אני מטילה על כל אחת מהנאשמות 1,3 ו-4, שאינן פעילות, קנס בסך 1 ₪.

הנאשם יתייצב לריצוי עבודות השירות בתאריך 15.12.19 בשעה 08.00, במפקדת מחוז צפון, יחידת עבודות השירות, תחנת משטרת טבריה.

הנאשם מזהר כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכל חריגה מכללים אלה יש בה כדי להפסיק את עבודות השירות וריצוי יתרת העונש במאסר בפועל.

הודע על זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתן היום, ה' כסלו תש"פ, 03 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.